

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: czwartek, 17, lipiec 2025 11:40

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 846

Negocjacje nad kształtem nowego unijnego budżetu weszły w decydującą fazę. Komisja Europejska zaprezentowała propozycję Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2028-2034, zakładającą łączną wartość wydatków na poziomie 2 bln euro. Kluczowym elementem przedstawionego projektu jest utrzymanie polityki spójności i decentralizacji, co Polska wskazywała jako jeden z priorytetów w trakcie swojej prezydencji w Radzie UE.

Z perspektywy naszego kraju negocjacje zakończyły się sukcesem. Polska utrzyma największy udział w unijnej polityce spójności, a samorządy zachowają możliwość bezpośredniego prowadzenia inwestycji. Jak podkreśla minister funduszy i polityki regionalnej Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, regiony będą mogły realizować inwestycje z zachowaniem autonomii, a polityka spójności pozostała w budżecie, co było jednym z najważniejszych postulatów polskiej prezydencji.

Przedstawiona przez Komisję Europejską propozycja opiera się na czterech głównych filarach: europejskim modelu społecznym i jakości życia, konkurencyjności, dobrobycie i bezpieczeństwie, globalnej Europie oraz administracji. Taka konstrukcja ma umożliwić realizację priorytetów traktatowych i odpowiedź na wyzwania związane z bezpieczeństwem, transformacją energetyczną, cyfryzacją oraz rozwojem społecznym. Aby fundusze były dostępne od 2028 roku, negocjacje muszą zakończyć się najpóźniej na początku 2027 roku, co oznacza intensywne prace w najbliższych miesiącach.

Propozycja zakłada utworzenie nowego instrumentu – Funduszu, w ramach którego zostaną ujednolicone zasady programowania i wdrażania środków m.in. z polityki spójności, Wspólnej Polityki Rolnej, Polityki Rybackiej czy Społecznego Funduszu Klimatycznego. W Funduszu przewidziano również wsparcie dla programów Interreg oraz działań w obszarze migracji, azylu i bezpieczeństwa. Z punktu widzenia Polski kluczowe jest zachowanie decentralizacji polityki spójności i zasady partnerstwa. W ramach przygotowywanych Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego państwa członkowskie będą zobowiązane do szerokiego włączenia władz regionalnych i lokalnych, co ma zagwarantować skuteczność realizacji inwestycji w terenie.

Znaczącą nowością jest powołanie Europejskiego Funduszu na rzecz Konkurencyjności. Jego zadaniem będzie wspieranie rozwoju strategicznych technologii, eliminowanie barier inwestycyjnych oraz wzmocnienie odporności gospodarczej UE, m.in. poprzez ograniczanie zależności od Chin i USA w kluczowych sektorach. Budżet przewiduje także większe nakłady na obronność, przy czym finansowanie rozproszone będzie w kilku instrumentach, m.in. w programie „Łącząc Europę”, polityce spójności, funduszu konkurencyjności i w Horyzoncie.

Komisja Europejska wycofała się z wcześniejszego pomysłu finansowania nowego budżetu z ETS2, czyli z opłat za emisję spalin i ogrzewanie budynków. Zmiana ta jest korzystna zarówno dla Polski, jak i dla pozostałych państw członkowskich, gdyż ogranicza ryzyko nadmiernego obciążenia gospodarstw domowych.

Prace nad Wieloletnimi Ramami Finansowymi nabiorą tempa w najbliższych miesiącach. 16 lipca propozycja Komisji Europejskiej będzie przedmiotem obrad Komitetu Stałych Przedstawicieli (COREPER), a dwa dni później – Rady ds. Ogólnych. Kolejne dyskusje zaplanowano na październik, listopad i grudzień 2025 roku. Celem jest wypracowanie kompromisu, który pozwoli Radzie UE i Parlamentowi Europejskiemu zatwierdzić budżet w pierwszych miesiącach 2027 roku, tak aby nowe programy mogły wystartować bez opóźnień.

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: czwartek, 17, lipiec 2025 11:40

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 846

Z punktu widzenia Polski utrzymanie polityki spójności jako kluczowego elementu budżetu to nie tylko sukces negocjacyjny, ale również realna gwarancja dalszego rozwoju regionów. Eksperci podkreślają, że wspieranie inwestycji infrastrukturalnych, energetycznych czy cyfrowych w regionach słabiej rozwiniętych jest warunkiem utrzymania długofalowej konkurencyjności całej UE. Przyjęte rozwiązania wpisują się w postulat wzmocnienia decentralizacji i partnerstwa w realizacji unijnych funduszy. Rozwój oparty na wykorzystaniu potencjału lokalnych społeczności i gospodarek zapewnia stabilność oraz zwiększa odporność na kryzysy.

Choć szczegóły finansowe wciąż będą przedmiotem dyskusji, kierunek zmian jest jasny: większe środki na spójność, bezpieczeństwo i innowacje, a jednocześnie nowe mechanizmy zapewniające elastyczność w sytuacjach kryzysowych. To odpowiedź na rosnące oczekiwania wobec Unii Europejskiej w obliczu globalnych wyzwań – od transformacji energetycznej, przez cyfryzację, po wzmocnienie obronności.

Źródło: MFiPR